

**Силабус освітнього компоненту
«Соціальні трансформації в українському
суспільстві (середина XV – середина XVII ст.)»**

Галузі знань: А Освіта Спеціальності: А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта); А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Освітні програми: Середня освіта (Історія); Середня освіта (за предметними спеціальностями) (мова навчання – українська) Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Рік навчання: 2026-2027
Семестр: 3

Структурний підрозділ	Кафедра історії України, історичний факультет
Викладач: 	ПІБ: Газін Володимир Володимирович Посада: доцент кафедри історії України Науковий ступінь: доктор історичних наук Вчене звання: доцент hvv1969@ukr.net Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра історії України. Профайл викладача: http://histua.kpnu.edu.ua/volodymyr-volodymyrovych-hazin ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9456-623X
Лінк на освітній контент дисципліни	
Статус дисципліни	вибірковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна
Політика дисципліни	<u>Академічна доброчесність</u>. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ <u>Відвідування занять</u>. Очікується, що всі студенти відвідують лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У

	будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view <u>Неформальна освіта.</u> Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Курс «Соціальні трансформації в українському суспільстві (середина XV – середина XVII ст.)» вибірковою дисципліною освітньої програми підготовки магістрів “014 Середня освіта (Історія), спеціальності 032 Історія та археологія. Вивчається протягом II семестру. Курс спрямований на вивчення особливостей та напрямків соціальних змін в українському суспільстві протягом середини XV – середини XVII ст. в період, коли українські землі втрачають рештки державності та інтегруються в політичну та соціально-економічну систему Великого князівства Литовського, Польського королівства, а з 1569 р. – Речі Посполитої. У ході вивчення курсу приділяється значна увага процесу становлення станів українського суспільства та змінам, що відбувалися у вказаний період в середовищі української шляхти, духовництва, селянства та міщан, їх стосункам з литовською та польською державами. Окремо розглядається процес становлення українського козацтва як окремого соціального стану та перетворення його в провідну силу українського суспільства, нову його національну еліту. В межах навчального курсу студенти поглиблюють свої знання з політичної та соціальної історії України періоду раннього нового часу, історії міжнародних відносин тощо. Більш докладно розглядається процеси соціальних змін, пов'язані з феодалізацією українського суспільства, поширенням фільварково-панщинних відносин. Водночас акцентується увага на впливові на українське суспільство нових буржуазних відносин, що зароджувалися в Європі в XVI – XVII ст.
Чому це треба вивчати?	Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальні трансформації в українському суспільстві (середина XV – середина XVII ст.)» є формування ґрунтовних знань студентів з різноманітних проблем, що стосуються соціального розвитку України періоду раннього нового часу, розуміння ходу історичного розвитку українського народу, самого процесу формування соціальних передумов Української революції та боротьби за

	відновлення Української держави в середині XVII ст.; формування у студентів компетентностей, що дозволяють забезпечити виконання наступних завдань курсу: • дати студентам конкретний історичний матеріал з соціальної історії України середини XV – середини XVII ст.; • охарактеризувати зміст реформ, спрямованих на зміни становища різноманітних соціальних станів та верств населення та проаналізувати їх наслідки для українського суспільства; • з'ясувати особливості трансформаційних процесів в середовищі основних соціальних станів: шляхти, духівництва, козацтва, міщанства та селян; • ознайомити студентів з діяльністю визначних осіб вітчизняної історії середини XV – XVII ст.; • з'ясувати суть та місце в тогочасному українському суспільстві національної еліти; • охарактеризувати процес формування в Україні соціальних передумов Української революції середини XVII ст.; • навчити студентів вмінню самостійно добирати і опрацьовувати історичні документи, науково-популярну та довідкову літературу, співставляти інформацію з різних джерел, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; • формувати в студентів історичне осмислення, вміння аналізувати й узагальнювати історичні події та явища, визначати їх суть, причинно-наслідкові зв'язки між ними, виділяти основне, об'єктивне і суб'єктивне, самостійно оцінювати і пояснювати (інтерпретувати) історичний процес і робити логічно правильні висновки.
Яких результатів можна досягнути?	Відповідно до програми навчальної дисципліни у процесі її вивчення студенти повинні набути компетентностей, що дозволять досягти задекларованих у програмі курсу результатів. Компетентності: • знання основних закономірностей та особливостей соціальних трансформацій в українських землях в середині XV – середині XVII ст.; • усвідомлення соціальних причин та передумов Української революції середини XVII ст.; • розуміння особливостей становища та розвитку окремих станів українського суспільства в означений період; • розуміння ролі шляхти, духівництва, міщанства, селян та козацтва в історичному розвитку українських земель в XV – XVII ст.;

	• знання змісту та результатів найбільш важливих реформ, спрямованих на зміни соціального становища різних категорій населення України; • вміння аналізувати та оцінювати події та процеси соціальної історії України середини XV – середини XVII ст.; • оволодіння основними історичними концепціями що стосуються питань соціальної історії України середини XV – середини XVII ст., поняттями, судженнями; здатність осмислювати й співставляти історичні факти, критично оцінювати результати наукових досліджень, висувати гіпотези, вибудовувати моделі процесів і явищ українського державотворення; Програмні результати навчання. По завершенні курсу студент повинен: • знати суть та основні категорії соціальної історії; • знати та вміти аналізувати історіографію з проблем соціальної історії України періоду середини XV – середини XVII ст.; • знати соціально-економічні та політичні особливості становища окремих категорій населення українських земель у вказаний період; • знати найважливіші етапи становлення та розвитку українського суспільства в період з середини XV до середини XVII ст.; • уміти розкрити соціальні причини початку революційних подій в Україні середини XVII ст.; • вміти аналізувати й порівнювати історичні події, відстежувати причинно-наслідкові зв'язки між ними; • вміти самостійно працювати з джерелами, науковою та навчально-методичною літературою; • вільно оперувати фактичним матеріалом з соціальної історії України середини XV – середини XVII ст.; • аналізувати причини та наслідки впливу європейських суспільно-політичних процесів на розвиток України в XV – XVII ст. та геополітичні особливості розвитку України; • порівнювати, відзначаючи спільні та відмінні риси історичного процесу на різних його етапах протягом XV – XVII ст.; • визначати місце та значення України в історії Центрально-Східної Європи, її вплив на європейську політичну та соціально-економічну практику в XV – XVII ст.; • вільно орієнтуватися в історіографії проблеми
Як можна використати набуті знання та вміння?	– застосовувати отримані знання з історії українсько-російських відносин у повсякденній діяльності для орієнтації у соціально-економічному і політичному житті та оцінюванні суспільних явищ;

	– оперувати фактичним матеріалом з історії українсько-російських відносин; – виявляти спільні риси і розпізнавати особливості української та російської держав у різних сферах; – об'єктивно оцінювати характер та визначати зміст українсько-російських взаємин; – застосовувати сучасні методологічні принципи та прийоми для дослідження різних аспектів українсько-російських взаємин; – визначати суспільно-історичні умови розвитку українсько-російських відносин; – аналізувати основні чинники та засоби взаємовпливів між Україною і Росією; – адекватно сприймати, розуміти, оцінювати і відтворювати почуте чи прочитане
Зміст дисципліни	1. Україна на переломі середньовіччя та ранньомодерного часу. Вступ. 2. Люблінська унія. Політичний, соціально-економічний та духовний розвиток України в середині – другій половині XVI ст. 3. Національно-культурний рух в Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст. 4. Становлення українського козацтва та Запорозької Січі в другій половині XVI ст. Перші козацькі повстання. 5. Українське козацтво у першій чверті XVII ст. Гетьман П. Конашевич-Сагайдачний. 6. Козацько-селянські повстання в Україні 20-30-х рр. XVII ст. 7. Українська національна революція XVII ст. 8. Лівобережна Гетьманщина в другій половині XVII ст. 9. Правобережна Україна після завершення Української національної революції (до кінця XVII ст.). 10. Українські землі наприкінці XVII – на початку XVIII ст. 11. Україна-Гетьманщина в середині – другій половині XVIII ст. 12. Правобережна Україна в другій половині XVIII ст. 13. Кримське ханство в середині XVI – XVIII ст. 14. Західноукраїнські землі в другій половині XVII – XVIII ст. 15. Національно-культурний розвиток України в другій половині XVII – XVIII ст.
Методи навчання	Словесні, наочні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, створення й демонстрування презентацій; технології дистанційного навчання
Інформаційне забезпечення	Основна: 1. Історія України : навч. посіб. 3-тє вид. Київ : Каравела, 2004. 408 с. 2. Історія України : посіб. Київ : Академия, 2002. 480 с. 3. Історія України. Документи. Матеріали : посіб. Київ : Академия, 2002. 448 с. 4. Історія України : підручник для студ. вищ. навч. закл. 4-е вид. Львів : Світ, 2003. 520 с. 5. Історія України : Нове бачення : У 2 т. Т.1. Київ : Україна, 1995. 350 с. 6. Історія українського козацтва : нариси у 2 т. Т. 1. Київ : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2006. 800 с.

7. Історія українського селянства : нариси в 2-х томах. Т.2. Київ : Наукова думка, 2006. 652 с.
8. **Бойко О. Д.** Історія України : навч. посіб. 3-є вид., випр., доп. Київ : Академвидав, 2010. 688 с.
9. **Борисенко В. Й.** Курс української історії з найдавніших часів до XX століття : навч. посіб. Київ : Либідь, 1998. 616 с.
10. **Гайдай Л. І.** Історія України в особах термінах, назвах, поняттях (від найдавніших часів до Хмельниччини) : навч. посіб.-коментар. Луцьк : Вежа, 2000. 435 с.
11. **Гуржій О., Чухліб Т.** 100 великих постатей і подій козацької України. НАН України. Інститут історії України. Київ : Арій, 2008. 464 с.
12. **Грушевський М. С.** Історія України-Руси : В 11 т., 12 кн. / [Редкол.: П. С. Сохань (голова) та ін.]. Київ : Наукова думка, 1997-1998. Т. 8-11.
13. **Дещинський І. Є.** Історія України та її державності : навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і доп. Львів : "Бескид Біт", 2005. 368 с.
14. Довідник з історії України (А - Я) : посібник для серед. загальноосвіт. навч. закл. / Інститут історичних досліджень Львівського національного ун-ту ім. Івана Франка ; упоряд. І. З. Підкова ; заг. ред. І. З. Підкова, Р. М. Шуста. 2.вид., доопрац. і доп. Київ : Генеза, 2002. 1135 с.
15. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник. Київ : Вища школа, 2002. 430 с.
16. **Зайцев Ю.** Історія України. 3-тє, перероб. і доп. Львів : Світ, 2002. 488 с.
17. **Зашкільняк Л., Крикун М.** Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002. 752 с.
18. Зовнішня політика України : навчальний посібник / Кучик О. С., Заяць О. А. Київ : Знання, 2010. 572 с
19. **Король В. Ю.** Історія України : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. Київ : Академія, 2008. 496 с.
20. **Лазарович М. В.** Історія України : навч. посіб. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Знання, 2011. 685 с.
21. **Литвин В.** Історія України. В 3-х т. Т.1. З найдавніших часів до кінця XVIII ст. Київ : Видавничий дім "Альтернатива", 2003. 864 с.
22. Нариси з історії дипломатії України / О. І. Галенко, Є. Є. Комарніцький, М. В. Кірсенко та ін. / [під ред. В. А. Смоля]. Київ : Видавничий дім «Альтернативи», 2001. 736 с.
23. **Плохій С.** Брама Європи. Пер. з англ. Романа Клочка. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 496 с

24. **Полонська-Василенко Н.** Історія України. У 2-х т. Т.1. До середини XVII століття. 4-е вид. Київ : Либідь, 2002. 672 с.
25. **Полонська-Василенко Н.** Історія України. У 2-х т. Т.2. Від середини XVII століття до 1923 року. Київ : Либідь, 2002. 608 с.
26. **Сас П. М.** Історія України. XVI-XVIII століття : навчальний посібник. Львів : Дивосвіт, 2001. 291с.
27. **Смолій В., Степанков В., Горобець В., Чухліб Т.** Дипломатія на межі світу: міжнародні відносини та зовнішня політика Української держави (XVII ст. - 1750-ті рр.) : посіб. для університетів. Київ : АМЕРНОТЕР, 2016. 320 с
28. **Яворницький Д. І.** Історія запорозьких козаків: У 3 т. Київ : Наукова думка, 1990.
29. **Яковенко Н.** Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Вид. 4-те. Київ : Критика, 2009. 584 с.

Джерела:

1. **Величко С. В.** Літопис / [пер. з книжної української мови, вст. стаття, комент. В. О. Шевчука; Відп. ред. О. В. Мишанич]. Київ : Дніпро, 1991. Т. 1. 371 с.
2. **Величко С. В.** Літопис / [пер. з книжної української мови, комент. В. О. Шевчука; Відп. ред. О. В. Мишанич]. Київ : Дніпро, 1991. Т. 2. 642 с..
3. Воссоединение Украины с Россией: Док. и материалы: В 3 т. / [АН СССР. Институт истории; АН УССР. Институт истории; редкол. : П. П. Гудзенко и др.]. Москва : Изд-во АН СССР, 1953. Т. 3: 1651–1654. 546 с.
4. **Герасимчук В.** Матеріали до історії козаччини XVII ст. Львів : Вид-во АН України, 1994. 153 с.
5. Джерела з історії Національно-визвольної війни українського народу 1648–1658 рр. Т. 4: 1655–1658 рр. / [упорядн. о. Ю. Мицик; ред. кол.: В. А. Брехуненко, Д. В. Бурім, О. О. Маврін, Г. К. Швидько. НАН України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Інститут історії України; Канадський інститут українських студій (Едмонтон)]. Київ : Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, 2015. 540 с
6. Документи Богдана Хмельницького / [упор. І. Крип'якевич, І. Бутич]. Київ : Вид.-во АН УРСР, 1961. 740 с.
7. Документы об освободительной войне украинского народа. 1648–1654 гг. / [АН УССР. Ин-т истории; Архивное упр. при Совете Министров УССР; Редкол.: П. П. Гудзенко и др.]. Київ : Наук. думка, 1965. 827 с.

8. Літопис гадяцького полковника Григорія Грабянки / [пер. із староукр. Р. Г. Іванченка] Київ : Т-во «Знання» України, 1992. 192 с.
9. Літопис Самовидця / [підг. вид. Я. І. Дзира]. Київ : Наук. думка, 1971. 208 с.
10. Листи Івана Мазепи 1687–1691 / Відп. ред. В. Смолій; Упорядн. та *авт.* передм. В. Станіславський. Т. 1. Київ : Інститут історії України НАН України, 2002. 480 с.
11. **Мицик Ю.** Джерела з історії Національно-визвольної війни українського народу 1648–1658 рр. Т. 4: (1655–1658). Київ : Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України; Ін-т історії України НАН України; Канадський ін-т укр. студій, 2015. 540 с
12. Реєстр Війська Запорозького 1649 р. Київ : Наукова думка, 1995. 592 с.
13. **Софонович Феодосій.** Хроніка з літописців стародавніх / [АН України, Археограф. коміс., Ін-т укр. археографії, Ін-т історії України. Підг. тексту до друку, передм., комент. Ю. А. Мицика, В. М. Кравченка]. Київ : Наук. думка, 1992. 336 с.
14. Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657–1687) / Універсали українських гетьманів. Матеріали до українського дипломатарію. Серія 1. / [упорядники І. Бутич, В. Ринсевич, І. Тесленко]. Київ – Львів : НТШ, 2004. 1086 с.
15. Універсали Богдана Хмельницького. 1648-1657 / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського; упоряд.: І. Крип'якевич, І. Бутич. Київ : Альтернативи, 1998. 381 с.
16. Універсали Івана Мазепи 1687 – 1700. Київ – Львів : НТШ, 2002. 757 с.

Додаткова:

1. **Бачинська О.А., Чухліб Т.В., Щербак В.О.** Українське козацтво. Київ : Кристал Бук, 2015. 400 с.
2. **Бондарчук Я.** Некоронований король Русі – князь Василь Костянтин Острозький. Світогляд. 2008. № 1. С. 4–9.
3. **Брехуненко В.** Війни Українських козаків з Росією до часів Богдана Хмельницького. Київ, 2007. 64 с.
4. Василенко Г.А. Хотинська війна. – К., 1960.
5. **Вітер І. І.** Розвиток продуктивних сил європейських країн в період переродження феодального господарства у ринкове (наприкінці XV – на початку XVI століття). *Наукові записки КУТЕП. Вип. 23, 2016. Серія: «Філософські науки».* С. 309-324.

6. **Ворончук О. І.** Острозький Василь-Костянтин Костянтинович. Енциклопедія історії України : в 10 т. / НАН України ; редкол.: В. А. Смолій, Г. В. Боряк, В. Ф. Верстюк [та ін.]. Київ : Наукова думка, 2010. Т. 7 : Мл–О. С. 690–691.
7. **Гошко Т.** Нариси з історії магдебурзького права в Україні (XVI – початок XVII ст.). Львів: Афіша, 2002. 255 с.
8. **Гуржій О. І., Корнієнко В. В.** Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний. Київ : Україна, 2004. 192 с.
9. **Гуржій О.І., Чухліб Т.В.** Гетьманська Україна. Київ : Альтернативи, 1999. 304 с.
10. **Заяць А. Є.** Міста Волині у XVI – першій половині XVII ст.: джерела поповнення міського населення. *Укр. іст. журнал*. 2016. №1. С. 50-59.
11. **Ісаєвич Я. Д.** Братства та їх роль в розвитку української культури XVI-XVIII ст. Київ : Наукова думка, 1966. 249 с.
12. **Кентржинський Б.** Мазепа. Київ : Темпора, 2013. 496 с.
13. **Кобилецький М.** Магдебурзьке право в Україні (XIV – перша половина XIX ст.): Історико-правове дослідження. Львів : ПАІС, 2008. 406 с.
14. **Костянтин-Василь Острозький (1527–1608 рр.).** Сто великих українців / Н. В. Астапенко, О. К. Барашкова, А. В. Дарибогова [та ін.]. Київ : Арій, 2011. С. 66–70.
15. **Крикун М.** Земські уряди на українських землях у XV-XVIII ст. // Записки Наукового товариства імені Шевченка. Т. 228: Праці Історично-філософської секції. Львів, 1994. С. 65-122.
16. **Крупницький Б.** Гетьман Мазепа та його доба / Б.Крупницький. – К., 2001.
17. **Леп’явко С.** Козацькі війни кінця XVI ст. в Україні. *Чернігів : Сіверянська думка*, 1996. 287 с.
18. **Мицик Ю.** Іван Мазепа. Київ, 2007. 72 с.
19. **Наливайко Д.** Очима Заходу : Рецепція України в Західній Європі XI – XVIII ст. Київ : Основи, 1998. 578 с.
20. **Оглоблин О.** Гетьман Іван Мазепа та його доба. 2-е доп. вид. Нью-Йорк-Київ-Львів-Париж-Торонто, 2001. 464 с
21. **Плохий С.** Папство и Украина. Политика римской курии на украинских землях в XVI-XVII вв. Київ : Вища школа, 1989. 223 с.
22. **Плохий С.** Наливайкова віра : Козаки та релігія в ранньомодерній Україні / Перекл. з англ. Київ : Критика, 2005. 496 с.

	23. Сас П. М. Політична культура українського суспільства (кінець XVI – перша половина XVII ст.) : Навч. посібник. Київ : Либідь, 1998. 296 с. 24. Саух П. Ю. Князь Василь-Костянтин Острозький. Рівне : Волинські обереги, 2002. 244 с. 25. Смолій В. А., Степанков В. С. Богдан Хмельницький (Соціально-політичний портрет). 2-ге вид. доп., перероб. Київ : Либідь, 1995. 624 с 26. Смолій В. А., Степанков В. С. Українська національна революція XVII ст. (1648 – 1676 рр.). / Україна крізь віки. Т.7. Київ : Видавничий Дім Альтернативи, 1999. 351 с. 27. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648 - 1676 рр.) / НАН України. Інститут історії України. Київ : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2009. 447 с. 28. Смолій В., Степанков В. Український політичний проект XVII ст.: становлення національного інституту влади. Київ: Інститут історії України НАН України, 2014. 194 с. 29. Смолій В.А., Степанков В.С. У пошуках нової концепції історії Визвольної війни українського народу XVII ст. Київ, 1992. 30. Щербак В. Козацтво XVI – першої половини XVII ст. як потенційний чинник українського державотворення. <i>Terra cossacorum: студії з давньої і нової історії України</i>. Київ, 2007. С.31-47. 31. Щербак В. Українське козацтво: формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. Київ : КМ Academia, 2000. 300 с. 32. Яковенко Н. Дзеркала ідентичності. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI - початку XVIII століття. Київ : Laurus, 2012. 471 с. 33. Яковенко Н. Здобутки і втрати Люблінської унії. <i>Київська старовина</i>. 1993. № 3. 34. Яковенко Н. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI – XVII ст. Київ : Критика, 2002. 416 с. 35. Яковенко Н. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII ст. (Волинь і Центральна Україна). Київ, 1994.
Обсяг дисципліни (години) та види занять (очна форма)	Лекційні заняття (20 год.), семінарські заняття (12 год.), самостійна робота (88 год.).
Обсяг дисципліни (години) та види занять (заочна форма)	Лекційні заняття (10 год.), семінарські заняття (6 год.), самостійна робота (104 год.).
Система оцінювання результатів навчання	Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота (аналітичне завдання).

	Підсумковою оцінкою є екзамен. Розподіл балів, які отримують студенти Залік		
	Поточний і модульний контроль (100 балів)		Сума
	Змістовий модуль 1 (100 балів)		100 балів
	Поточний контроль	МКР	
	50 балів	40 балів	
		ІНДЗ	
		10 балів	
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». HYPERLINK "https://drive.google.com/file/d/1aD_jel-j		
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота		
Підсумковий контроль	Залік		
Локація			